

19 REGELINGEN VOOR HET ONDERWIJS

Dit document omvat een update met informatie over regelingen vanuit de Rijksoverheid die ten goede kunnen komen aan de ontwikkeling van PPS. Voor toevoegingen houden we ons aanbevolen.

OVERZICHT REGELINGEN MINISTERIE VAN OCW

Middelbaar beroepsonderwijs

1. Keuzedelen in het mbo

Door keuzedelen kunnen mbo-scholen hun aanbod van opleidingen beter flexibiliseren, actualiseren en innoveren. De student kan met een keuzedeel zijn vakmanschap verbreden, verdiepen of zich voorbereiden op doorstroom naar een hoger mbo niveau dan wel het hbo. Het keuzedeel is een verplicht onderdeel binnen de mbo-opleiding. Een keuzedeel kan een regionale inkleuring krijgen, zodat een student zijn arbeidsmarktpositie versterkt voor sectoren die in de regio sterk vertegenwoordigd zijn. Bijvoorbeeld voor de havens in Rotterdam of de watersportindustrie in Friesland. Keuzedelen worden landelijk vastgesteld. Vier keer per jaar kunnen door OCW nieuwe keuzedelen worden vastgesteld. De keuzedelen worden door onderwijs en bedrijfsleven samen ontwikkeld. Het initiatief voor een keuzedeel kan komen van een sectorkamer of vanuit een onderwijsinstelling, bedrijf of brancheorganisatie. Hebt u een idee voor een keuzedeel? Neem contact op met SBB. Meer informatie is te vinden op de websites van SBB en Herziening MBO.(link)

2. Experiment cross-overs

Het experiment cross-overs biedt mbo's en het bedrijfsleven de mogelijkheid om samen te werken en beter in te spelen op ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Zo komen er opleidingen voor nieuwe beroepen die op het snijvlak van twee of meer sectoren liggen zoals bijvoorbeeld zorg en techniek. Als een school een experimentele opleiding met een 'cross-over kwalificatie' wil aanbieden moet deze worden aangevraagd, de cross-over kwalificatie bestaat uit delen van bestaande kwalificaties van twee of meer domeinen. Hij wordt alleen goedgekeurd als de specifieke beroepsopleiding er nog niet is. Het experiment duurt van 1 augustus 2017 tot en met 31 juli 2025. Meer informatie is te vinden op de website van DUO. (link)

3. Mbo-certificaten

Eén van de maatregelen om een leven lang ontwikkelen te stimuleren is de introductie van mbo certificaten. Zo wordt het voor individuen mogelijk om, in het niet-bekostigd onderwijs, onderdelen van mbo-opleidingen te volgen en die af te sluiten met een mbo-certificaat. Het gaat om onderdelen die een zelfstandige betekenis op de arbeidsmarkt hebben en bijdragen aan een bredere inzetbaarheid of betere toerusting op veranderende beroepsvereisten van werkenden en werkzoekenden. Een mbo-instelling mag een individu, die een deel van een mbo-opleiding wil volgen, inschrijven in een niet-bekostigde beroepsopleiding (dit is niet toegestaan bij een bekostigde beroepsopleiding). Als het individu de mbo-opleiding zonder diploma verlaat, maar wel een onderdeel heeft behaald waaraan de minister een mbo-certificaat heeft verbonden, ontvangt hij een mbo-certificaat. Net als het mbo-diploma worden mbo-certificaten geregistreerd in het diplomaregister.

In de zomer van 2017 adviseert SBB de minister over de aanpak voor het verbinden van certificaten aan beroepsgerichte onderdelen van mbo opleidingen. Meer informatie over mbo-certificaten is te vinden op de website van SBB. Voor onderwijsinstellingen is een [handreiking certificaten](#) opgesteld.

4. Experiment doorlopende leerlijnen vmbo-mbo

Sinds 2014-2015 bestaat het experiment met de vakmanschaproutes en beroepsroutes in het vmbo en het mbo. Het voornaamste doel van deze doorlopende leerroutes vmbo-mbo is het verbeteren en aantrekkelijker maken van de doorstroom van vmbo naar mbo (de beroepskolom). Scholen voor vmbo en mbo kunnen samen een doorlopende leerroute aanbieden. Door deelname aan het experiment kan op verschillende onderdelen worden afgeweken van de wet (zoals examinering, onderwijstijd en cursusduur). De leerroutes starten in het derde leerjaar van het vmbo tot en met het mbo-diploma.

De vakmanschaproute is voor leerlingen van de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg en leidt op tot een mbo-diploma niveau 2. De route gaat via de beroepsopleidende leerweg (bol) of de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) of een combinatie ervan. Vanaf 2016-2017 zijn de experimenten met de doorlopende leerlijnen uitgebreid. Door deze regeling kunnen instellingen ook een doorlopende leerroute van vmbo naar mbo-3 inrichten. Dit is een aanvulling op de vakmanschaproute naar niveau 2. Bovendien is het mogelijk geworden om een doorlopende leerlijn van vmbo theoretische of gemengde leerweg (tl/gl) naar mbo-4 in alle sectoren in te richten. Deze 'beroepsroute' is een verbreding van de technologieroute. Er is een laatste aanvraagronde voor de vakmanschaproute (niveau 2 en niveau 3) in oktober 2017. Deze routes kunnen starten vanaf schooljaar 2018-2019. De laatste aanvraagronde van de beroepsroute (niveau 4) was eind 2016. Het is niet meer mogelijk om hiervoor aanvragen in te dienen. Meer informatie is te vinden op de website van DUS-i.

5. Beleidskader subsidies doorstroomprogramma's vmbo-mbo en vmbo-havo

Om een soepele overgang te bevorderen tussen vmbo-havo/vmbo-mbo is extra geld beschikbaar gesteld. De doorstroomprogramma's zijn bedoeld voor vmbo-leerlingen die extra begeleiding of ondersteuning nodig hebben om de overstap goed te kunnen maken. Het gaat vooral om leerlingen die vanuit hun omgeving gedurende hun schoolloopbaan minder vanzelfsprekend hulpbronnen vanuit economisch, sociaal en cultureel perspectief tot hun beschikking hebben (gehad) om hun mogelijkheden optimaal te ontplooiën. De subsidie kan worden ingezet om onderwijstijdverlenging te bekostigen, zoals onderwijs tijdens de zomervakantie of andere extra (tijds)investeringen, of worden ingezet voor begeleiding en ondersteuning van leerlingen rondom en tijdens de overgang van het vmbo naar het mbo of naar het havo, bijvoorbeeld ten aanzien van leercultuur en studievoordigheden. De activiteiten moeten ten goede komen aan leerlingen in het laatste leerjaar van het vmbo, gedurende de zomerperiode en/of in het leerjaar na de overstap naar het mbo of havo.

Aanvragenkalenderjaar 2018 en daarna om in aanmerking te komen voor subsidie voor het overstapmoment tussen de schooljaren 2017/2018 en 2018-2019, en de overstapmomenten daarna, kan het bevoegd gezag van de vmbo-vestiging jaarlijks, tot 1 oktober, een aanvraag indienen. Binnen 13 weken wordt op de aanvraag beslist, gerekend vanaf 1 oktober. Meer informatie over deze subsidie en de wijze van aanvragen, inclusief aanvraagformulier, is te vinden op de site van [DUS-i](#).

6. Experiment beroepsopleiding gecombineerde leerwegen bol-bbl

MBO instellingen mogen volgens de WEB geen beroepsopleidingen geven die beroepsopleidende en beroepsbegeleidende leerwegen (bol en bbl) combineren. Met dit experiment kan de mbo-instelling de beroepsopleidende leerweg (bol) en de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) combineren in één beroepsopleiding zodat scholen meer ruimte krijgen bij het vormgeven van de beroepsopleiding en aansluiten op de wensen van het bedrijfsleven. Het doel van het experiment is onderzoeken of de kwaliteit en de toegankelijkheid van het beroepsonderwijs en de aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt kan worden verbeterd. Het experiment duurt zes jaar van schooljaar 2015/2016 t/m schooljaar 2020-2021.

Voor mbo beroepsopleidingen voor de niveaus 2 t/m 4 kan een aanvraag worden ingediend door een mbo instelling. De aanvraag bevat een onderwijs- en examenreglement, een samenwerkingsovereenkomst tussen

de mbo-instelling en één of meer opleidings- of leerbedrijven. De afspraak in de samenwerkingsovereenkomst betreft een garantie van beschikbare praktijkplaatsen voor de deelnemende studenten, tegen een marktconforme beloning in de bbl-fase. De studenten in dit experiment krijgen eerst voornamelijk les in de bol en het tweede deel van de beroepsopleiding eindigt altijd in de bbl.

Er is nog één aanvraagperiode vanaf 1 december 2017 t/m 15 januari 2018 alleen voor beroepsopleidingen op niveau 2. Meer informatie is te vinden op de website van DUO en NRO.

7. Regionaal investeringsfonds voor het mbo

Om te zorgen voor aantrekkelijk en eigentijds mbo-onderwijs dat ruimte biedt aan regionale verschillen en een veranderende arbeidsmarkt, is het voor mbo-instellingen nodig om nauw samen te werken met innovatieve bedrijven. Daarom is het ministerie van OCW in 2014 gestart met het Regionaal Investeringsfonds voor het mbo. Met dit fonds stelt het ministerie van OCW van 2014 tot en met 2018, in totaal € 125 miljoen subsidie beschikbaar voor duurzame publiek-private samenwerking in het beroepsonderwijs.

Scholen, bedrijfsleven en regionale overheden kunnen als samenwerkingsverband een aanvraag indienen voor het Regionaal Investeringsfonds. De subsidie moet worden aangevuld met tweederde cofinanciering. Alle bekostigde mbo-opleidingen komen in aanmerking voor de subsidie. Het subsidiebedrag per aanvraag is minimaal € 200.000,- en maximaal € 2.000.000,- voor een periode van vier jaar. De eerstvolgende aanvraagtermijn opent op 1 januari 2018 en sluit op 1 februari 2018. Daarna zal er nog een aanvraagperiode zijn in de maand juni 2018. Meer informatie is te vinden op de websites van DUS-i en het Regionaal Investeringsfonds voor het mbo.

8. Subsidieregeling praktijkleren

Met de Subsidieregeling praktijkleren stimuleert het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) werkgevers om praktijkleerplaatsen en werkleerplaatsen aan te bieden. De subsidie is een tegemoetkoming voor de kosten die een werkgever maakt voor de begeleiding van een leerling, deelnemer of student. Ook is de subsidie een tegemoetkoming in de loon- of begeleidingskosten van een promovendus of technologisch ontwerper in opleiding (toio).

U kunt een subsidieaanvraag indienen voor het studiejaar 2016-2017 vanaf 2 juni 2017 tot en met 15 september 2017 (17.00 uur). De regeling is bestemd voor bedrijven. In de subsidieregeling wordt onder werkgever verstaan: het bedrijf of de organisatie die de praktijkleerplaats of werkleerplaats verzorgt. Tot 2019 stelt het ministerie van OCW jaarlijks € 196,5 miljoen subsidie beschikbaar. Meer informatie is te vinden op de website van RVO.

9. Subsidie zij-instroom

De subsidie zij-instroom is bedoeld voor werkgevers die iemand willen aanstellen en in staat stellen om via het zij-instroomtraject binnen twee jaar zijn of haar bevoegdheid te halen. Daarvoor is het mogelijk een bijdrage in de kosten aan te vragen. De subsidie zij-instroom bedraagt € 20.000,- per zij-instromer. In 2017 kunt u ervoor in aanmerking komen als u aan de volgende voorwaarden voldoet:

- De zij-instromer is de scholing begonnen in 2016 of 2017.
- U bent het bevoegd gezag van een bekostigde po-, vo-, (v)so- of bve-instelling in Nederland of Caribisch Nederland.
- De zij-instromer heeft nog geen onderwijsbevoegdheid, ook niet voor een ander vak of voor het po.
- U neemt de zij-instromer tijdens het zij-instroomtraject in dienst als onbevoegd docent.
- Voor het po, vo en vso: de zij-instromer staat als zij-instromer ingeschreven bij een lerarenopleiding.

- De zij-instromer was bij het begin van de scholing niet ingeschreven als bekostigde, en daardoor niet collegegeldplichtige student aan een lerarenopleiding, en in de twee jaar daarvoor ook niet. De zij-instromer mag wel voor een andere opleiding collegegeld betaald hebben.

Een deel van het zij-instroombudget wordt jaarlijks gereserveerd voor twee projecten: 'Eerst de Klas' en 'Onderwijsstraineeship'.

Meer informatie is te vinden op de websites van DUO, Eerst de Klas en Onderwijsstraineeship.

10. Subsidie doorstroom mbo-hbo

Het doel van deze subsidie is om de overstap van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) naar het hoger beroepsonderwijs (hbo) te versoepelen en het studiesucces van mbo- gediplomeerden in het eerste hbo-studiejaar te verbeteren. De subsidie is bedoeld voor mbo-studenten in het derde en vierde studiejaar en mbo- gediplomeerden in het eerste studiejaar van het hbo. Er geldt een minimum van € 25.000 en maximum van € 200.000 per subsidie aanvraag.

Op 1 januari 2018 volgt een tweede aanvraagperiode waarin € 7 miljoen beschikbaar is. Vanwege de belangstelling voor deze regeling is aan te raden om uw aanvraag vóór 1 januari 2018 klaar te zetten in het online aanvraagformulier. Vanaf 12.00 uur 's middags kan deze dan direct ingediend worden.

In 2018 kan een bekostigde mbo-instelling of hogeschool hiervoor in aanmerking komen als deze aan de volgende voorwaarden voldoet:

- Wanneer nog niet eerder voor deze aanvraagperiode een subsidie voor de doorstroom mbo-hbo is verkregen.
- De instelling tenminste één van de studentenplannen in de brochure Doorstroom mbo-hbo uitvoert.
- Uw deelnemersraad of medezeggenschapsraad laten instemmen met het bij de aanvraag gevoegde activiteitenplan;
- De activiteiten waarvoor u subsidie aanvraagt uiterlijk in studiejaar 2018/2019 starten en binnen drie studiejaar afsluiten;
- De subsidie gebruiken voor nieuwe activiteiten die bijdragen aan het met een positief studieadvies afsluiten van het eerste hbo-studiejaar door mbo-gediplomeerden

Meer informatie is te vinden op de website van [DUS-i](#).

Hoger onderwijs

11. Stimuleringsregeling open en online onderwijs

Open en online onderwijs biedt kansen voor innovatie en kwaliteitsverbetering van het onderwijs en meer succesvolle studies. Het ministerie van OCW stelt daarom sinds 2015 geld beschikbaar voor een jaarlijkse stimuleringsregeling. Vanaf 2018 wordt het budget van de regeling verdubbeld zoals de minister aangaf in de Strategische Agenda. In aanmerking komen projecten die gericht zijn op online onderwijs óf het delen van leermateriaal. Leermateriaal wordt met een Creative Commons-licentie gebruikt of ontwikkeld en open beschikbaar gesteld. De projecten starten jaarlijks tussen mei en september en hebben als doel om best practices in de reguliere onderwijspraktijk toe te passen. Projectresultaten worden onderling én met de gehele sector uitgewisseld. SURF begeleidt de projecten, coördineert kennisuitwisseling en disseminatie, en initieert kortlopende (onderzoeks)projecten rondom verschillende aspecten van open en online onderwijs. In 2017 zijn elf subsidieaanvragen gehonoreerd. De volgende call for proposals volgt in de zomer van 2017. De minister neemt in het voorjaar van 2018 een besluit over deze projectvoorstellen.

De regeling is bedoeld voor Nederlandse hoger onderwijsinstellingen die geaccrediteerd onderwijs aanbieden. De subsidie bedraagt maximaal € 100.000,- per project in het geval van online onderwijsprojecten en maximaal € 200.000,- voor projecten die gaan om het delen van leermateriaal. De instellingen matchen dat bedrag met minimaal hetzelfde bedrag aan eigen middelen. Meer informatie is te vinden op de website van SURF.

12. Subsidies Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA

Het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA financiert en stimuleert praktijkgericht onderzoek van hogescholen. Het regieorgaan heeft een plaats binnen de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Jaarlijks stelt het ministerie van OCW middelen beschikbaar. In 2017 is dat ruim € 28 miljoen. Vanaf 2018 wordt dit bedrag ruim € 30 miljoen. Het regieorgaan biedt bedrijven of instellingen – met name via het zogenoemde RAAK-programma - de ruimte om samen met een hogeschool concrete (innovatie-) vragen op te pakken en te beantwoorden. Innovatie en ontwikkeling van nieuwe kennis is essentieel om professionals op te leiden die klaar zijn voor de beroepspraktijk. De innovatievragen uit het regionale werkveld vormen altijd de aanleiding van een RAAK-project.

Het regieorgaan lanceert met enige regelmaat in het kader van de topsectorenpropositie rondom specifieke thema's een call, gericht op onderzoekssamenwerking tussen wo en hbo, met het werkveld.

De aanvrager dient een door de overheid bekostigde hogeschool te zijn. Er wordt een cofinancieringspercentage gehanteerd van ten minste 30% (RAAK-PRO) respectievelijk 50% (RAAK-mkb, RAAK-publiek en SPRONG) van de totale projectkosten. Dit kan in cash en/of in kind. RAAK-publiek financiert onderzoeksprojecten van hogescholen in samenwerking met de publieke sector. In 2017 is er voor RAAK-publiek één ronde (sluitingsdatum 22 juni 2016). RAAK-mkb financiert projecten van hogescholen in samenwerking met het mkb. Voor RAAK-mkb sluit de tweede ronde op 5 oktober 2017. Bij RAAK-publiek en RAAK-mkb kan per project maximaal € 300.000,- subsidie worden aangevraagd. Projecten hebben een looptijd van 18 tot 24 maanden. RAAK-PRO richt zich op de versterking van de infrastructuur voor onderzoek bij hogescholen. Per project kan maximaal €700.000 euro subsidie worden aangevraagd. Deelname van bedrijven en/of publieke instellingen is een vereiste. Projecten hebben een looptijd van 4 jaar. Meer informatie is te vinden op de website van het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA

OVERZICHT REGELINGEN MINISTERIE VAN SZW

13. De brug-WW

Het doel van de brug-WW is het ondersteunen van transities naar werk waarbij substantiële scholing noodzakelijk is. Daarom is de brug-WW tussen 1 april 2016 en 1 april 2018 ook opengesteld voor deelnemers buiten de sectorplannen. De brug-WW maakt het makkelijker om de WW-uitkering te combineren met scholing. Sinds 1 april 2016 kunnen alle werkzoekenden met WW-rechten gebruikmaken van de brug-WW, ook buiten de sectorplannen.

De brug-WW maakt het aantrekkelijker voor werkgevers om te investeren in essentiële scholing voor nieuwe werknemers. Voor de uren dat de nieuwe werknemer nog niet productief is door scholing ontvangt hij een WW-uitkering. Tijdens de duur van de uitkering is de werknemer vrijgesteld van de normale WW-plichten zoals de sollicitatieverplichting.

Een werkzoekende kan gebruikmaken van de brug-WW onder de volgende voorwaarden:

- De werkzoekende moet recht hebben op een WW-uitkering.
- Er moet sprake zijn van een baangarantie van minimaal 6 maanden na afloop van de scholing.
- Er moet sprake zijn van een parttime dienstverband van minimaal 8 uren per week tijdens de duur van de scholing.

Meer informatie is te vinden op de website van UWV.

14. Subsidieregeling ESF 2014-2020

De Subsidieregeling Europees Sociaal Fonds (ESF) 2014-2020 verstrekt onder andere subsidies gericht op duurzame inzetbaarheid van werkenden (werknemers en zelfstandigen) in regio's en sectoren. De vergrijzing is hiervoor een belangrijke aanleiding. Dit omdat vergrijzing onder andere leidt tot knelpunten op de arbeidsmarkt en een opwaartse druk op overheidsfinanciën. Zo eist de verhoging van de AOW-leeftijd dat werkenden langer inzetbaar zijn. Om met dit (en andere) knelpunt(en) om te gaan, is het productief, gemotiveerd en gezond houden van werkenden essentieel. Organisaties met initiatieven die zich hierop richten kunnen tijdens een jaarlijkse aanvraagronde een projectvoorstel indienen voor subsidie.

Projecten van O&O-fondsen, en samenwerkingsverbanden van werkgevers-, werknemersorganisaties en colleges van B&W, die het volgende beogen, maken aanspraak op subsidies:

- Het bevorderen van gelijke kansen van werkenden.
- Het bevorderen van gezond, veilig en vitaal werken.
- Het bevorderen van goed werkgeverschap en goed opdrachtgeverschap, betrokkenheid van werkenden en employability.
- Het stimuleren van arbeidsmobiliteit van werkenden, waaronder regionale en intersectorale arbeidsmobiliteit

Per subsidieaanvrager worden maximaal drie subsidieaanvragen in behandeling genomen. De subsidies bedragen per project minimaal € 120.000 en maximaal € 500.000. Van de aanvragers wordt verwacht dat zij eenzelfde bedrag investeren (de subsidiebijdrage is dus altijd de helft van de totale subsidiabele kosten die daadwerkelijk in het kader van het project zijn gemaakt). De minister beoordeelt de subsidieaanvragen aan de hand van criteria voor de beoordeling van de kwaliteit van het projectplan. Meer informatie is te vinden op de website van het Agentschap SZW.